

Universitat de Lleida

GUÍA DOCENTE
**BASES DE LA PRODUCCIÓN
VEGETAL**

Coordinación: BOSCH SERRA, ÁNGELA DOLORES

Año académico 2017-18

Información general de la asignatura

Denominación	BASES DE LA PRODUCCIÓN VEGETAL			
Código	102520			
Semestre de impartición	1R Q(SEMESTRE) EVALUACIÓN CONTINUADA			
Carácter	Grado/Máster	Curso	Carácter	Modalidad
	Grado en Ingeniería Agraria y Alimentaria	2	OBLIGATORIA	Presencial
	Máster Universitario en Ingeniería Agronómica		COMPLEMENTOS DE FORMACIÓN	Presencial
Número de créditos ECTS	6			
Grupos	1GG,2GM			
Créditos teóricos	3			
Créditos prácticos	3			
Coordinación	BOSCH SERRA, ÀNGELA DOLORES			
Departamento/s	MEDI AMBIENT I CIENCIES DEL SOL			
Distribución carga docente entre la clase presencial y el trabajo autónomo del estudiante	Horas presenciales: 60 Horas no presenciales: 90			
Información importante sobre tratamiento de datos	Consulte este enlace para obtener más información.			
Idioma/es de impartición	Catalán (los materiales de clase suelen estar disponibles en castellano)			
Distribución de créditos	4,5 créditos (un 65% se asocia a conceptos teóricos que se corresponden a la parte evaluada mediante exámenes, y un 35% se asocia a la actividad práctica desarrollada en el aula o en los laboratorios), más 1,5 créditos asociados al trabajo de curso.			
Horario de tutoría/lugar	Àngela D. Bosch Serra: Despacho E3.3.04/ Horario flexible, con cita previa/ 973702889 Josep M. Virgili Sanromà: Despacho E3.3.02/ Horario flexible, con cita previa/ 973702612 Jaume Boixadera Llobet: Despacho E3.3.04/ Horario flexible, con cita previa/ 973702899			

Profesor/a (es/as)	Dirección electrónica profesor/a (es/as)	Créditos impartidos por el profesorado	Horario de tutoría/lugar
BOIXADERA LLOBET, JAIME	jaume.boix@macs.udl.cat	,6	
BOSCH SERRA, ÀNGELA DOLORES	angela.bosch@macs.udl.cat	5,7	
VIRGILI SANROMA, JOSEP MARIA	jmvirgili@macs.udl.cat	1,5	
YAGÜE CARRASCO, MARIA ROSA	mryague@macs.udl.cat	,2	

Información complementaria de la asignatura

Asignatura/materia en el conjunto del plan de estudios

Para la obtención del título, el alumnado debe obligatoriamente superar esta materia.

Requisitos para cursar la asignatura

Se recomienda revisar la guía académica y de orientación para la matrícula que se halle vigente en el grado de Ingeniería Agraria y Alimentaria.

Recomendaciones

La asignatura no incluye únicamente las presentaciones en el aula. Hay una parte muy importante de trabajo individual del alumnado, que se apoya en la bibliografía recomendada.

Objetivos académicos de la asignatura

L'estudiant, en superar l'assignatura, ha de ser capaç de:

1. Conèixer els principis bàsics aplicables a la producció agrícola.
2. Utilitzar els coneixements adquirits per a la resolució de problemes pràctics.
3. Demostrar coneixement dels principis tècnics subjacents en la utilització d'equips o tècniques senzilles de diagnòstic.
4. Dominar, però de manera crítica, eines informàtiques per a la presa de decisions.
5. Buscar i organitzar informació dins de la temàtica de l'assignatura, així com presentar-la de manera adequada.

6. Treballar en equip per a l'anàlisi, la resolució i la presentació de les pràctiques plantejades.
7. Aplicar, en un sistema agrícola, els coneixements adquirits en la sembra, el treball del sòl, la programació del reg o de la fertilització, la successió de cultius o la prevenció i protecció en front a condicions del medi limitants.
8. Valorar les implicacions de les seves decisions en altres àmbits: socials, ètics i ambientals.

Competències

Competències generals

Es garantiran, com a mínim, les següents competències bàsiques:

CG1: Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements a partir de la base de l'educació secundària general a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda de l'esmentada àrea.

CG2: Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements a la seva feina o vocació d'una manera professional i posseixin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

CG3: Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

CG4: Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

CG5: Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un elevat grau d'autonomia.

A més a més, el graduat ha de ser capaç de:

CG6: Analitzar situacions concretes, definir problemes, prendre decisions i implementar plans d'actuació en la recerca de solucions.

CG7: Interpretar estudis, informes i dades i analitzar-los numèricament.

CG8: Seleccionar i manejar les fonts d'informació escrites i informatitzades disponibles relacionades amb l'activitat professional.

CG9: Emprar les eines informàtiques i de la comunicació existents com a suport per al desenvolupament de la seva activitat professional (competència estratègica UdL).

CG10: Treballar sol i en equip multidisciplinari.

CG11: Entendre i expressar-se amb la terminologia adient.

CG12: Presentar correctament informació de forma oral i escrita (competència estratègica UdL).

CG13: Discutir i argumentar en fòrums diversos.

CG14: Comunicar-se en i dominar un idioma estranger (competència estratègica UdL).

CG15: Reciclar-se en els nous avenços tecnològics mitjançant un aprenentatge continu.

CG16: Valorar la formació integral, la motivació personal i la mobilitat.

CG17: Analitzar i valorar les implicacions socials i ètiques de l'activitat professional. CG18: Tindre un esperit crític i innovador.

CG19: Analitzar i valorar les implicacions mediambientals en la seva activitat professional. CG20: Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

Competències específiques

El graduat en Enginyeria Agrària i Alimentària, després de finalitzar els estudis, haurà adquirit els següents coneixements i competències:

Ciències bàsiques

CE1: Capacitat per a la preparació prèvia, concepció, redacció i signatura de projectes que tinguin per objecte la construcció, reforma, reparació, conservació, demolició, fabricació, instal·lació, muntatge o explotació de béns mobles o immobles que, per la seva naturalesa i característiques, quedin compresos en la tècnica pròpia de la producció agrària i ramadera (instal·lacions o edificacions, explotacions, infraestructures i vies rurals), la indústria agroalimentària (indústries extractives, fermentatives, làcties, conserveres, hortofructícoles, càrnies, pesqueres, de salaó i, en general, qualsevol altra dedicada a l'elaboració i/o transformació, conservació, manipulació i distribució de productes alimentaris) i la jardineria o el paisatgisme (espais verds urbans i/o rurals -parcs, jardins, vivers, arbrat urbà, etc.- instal·lacions esportives públiques o privades i entorns sotmesos a recuperació paisatgística).

CE2: Coneixement adient dels problemes físics, les tecnologies, maquinària i sistemes de subministrament hídic i energètic, els límits imposats per factors pressupostaris i normativa constructiva, i les relacions entre les instal·lacions o edificacions i explotacions agràries, les indústries agroalimentàries i els espais relacionats amb la jardineria i el paisatgisme amb el seu entorn social i ambiental, així com la necessitat de relacionar aquells i els seu entorn amb les necessitats humanes i de preservació del medi ambient.

CE3: Capacitat per a dirigir l'execució de les obres objecte dels projectes relatius a indústries agroalimentàries, explotacions agràries i espais verds i les seves edificacions, infraestructures i instal·lacions, la prevenció de riscos associats a aquesta execució i la direcció d'equips multidisciplinaris i gestió de recursos humans, de conformitat amb criteris deontològics.

CE4: Capacitat per a la redacció i signatura de mesuraments, segregacions, parcel·lacions, valoracions i taxacions dins del medi rural, la tècnica pròpia de la indústria agroalimentària i els espais relacionats amb la jardineria i el paisatgisme, tinguin o no caràcter d'informes pericials per a òrgans judicials o administratius, i amb independència de l'ús al qual estigui destinat el bé moble o immoble que n'és objecte.

CE5: Capacitat per a la redacció i signatura d'estudis de desenvolupament rural, d'impacte ambiental i de gestió de residus de les indústries agroalimentàries, explotacions agrícoles i ramaderes, i espais relacionats amb la jardineria i el paisatgisme.

CE6: Capacitat per a la direcció i gestió de tota classe d'indústries agroalimentàries, explotacions agrícoles i ramaderes, espais verds urbans i/o rurals, i àrees esportives públiques o privades, amb coneixement de les noves tecnologies, els processos de qualitat, traçabilitat i certificació i les tècniques de màrqueting i comercialització de productes alimentaris i plantes cultivades.

CE7: Coneixement en matèries bàsiques, científiques i tecnològiques que permetin un aprenentatge continu, així com una capacitat d'adaptació a noves situacions o entorns canviants.

CE8: Capacitat de resolució de problemes amb creativitat, iniciativa, metodologia i raonament crític.

CE9: Capacitat de lideratge, comunicació i transmissió de coneixements, habilitats i destreses en els àmbits socials d'actuació.

CE10: Capacitat per a la recerca i utilització de la normativa i reglamentació relativa al seu àmbit d'actuació.

CE11: Capacitat per a desenvolupar les seves activitats, assumint un compromís social, ètic i ambiental en sintonia amb la realitat de l'entorn humà i natural.

CE12: Capacitat per al treball en equips multidisciplinaris i multiculturals.

Comú a la branca agrícola

CE13: Capacitat per a conèixer, comprendre i utilitzar els principis de:

- Identificació i caracterització d'espècies vegetals.
- Les bases de la producció vegetal, els sistemes de producció, de protecció i d'explotació.
- Les bases de la producció animal. Instal·lacions ramaderes.
- Aplicacions de la biotecnologia en l'enginyeria agrícola i ramadera.
- Ecologia. Estudi d'impacte ambiental: avaluació i correcció.
- Aixecaments i replantejaments topogràfics. Cartografia, fotogrametria, sistemes d'informació geogràfica i teledetecció en agronomia.
- Enginyeria del medi rural: càlcul d'estructures i construcció, hidràulica, motors i màquines, electrotècnia i projectes tècnics.
- La gestió i l'aprofitament de subproductes agroindustrials.
- Presa de decisions mitjançant l'ús dels recursos disponibles per al treball en grups multidisciplinaris.
- Transferència de tecnologia: entendre, interpretar, comunicar i adoptar els avenços en el camp agrari.
- Valoració d'empreses agràries i comercialització.

De tecnologia específica. Indústries Agràries i Alimentàries

CE14: Capacitat per a conèixer, comprendre i utilitzar els principis de:

- Enginyeria i tecnologia dels aliments.
- Enginyeria i operacions bàsiques d'aliments. Tecnologia dels aliments. Processos en les indústries agroalimentàries. Modelització i optimització. Gestió de la qualitat i de la seguretat alimentària. Anàlisi d'aliments. Traçabilitat.
- Enginyeria de les indústries agroalimentàries.
- Equips i maquinària auxiliar de la indústria agroalimentària. Automatització i control de processos. Enginyeria de les obres i instal·lacions. Construccions agroindustrials. Gestió i aprofitament de residus.

De tecnologia específica. Producció Agropecuària

CE15: Capacitat per a conèixer, comprendre i utilitzar els principis de:

- Tecnologies de la producció animal.
- Anatomia animal. Fisiologia animal. Sistemes de producció, protecció i explotació animal. Tècniques de producció animal. Genètica i millora animal.
- Tecnologies de la producció vegetal.
- Sistemes de producció i explotació. Protecció de cultius contra plagues i malalties.
- Tecnologia i sistemes de cultiu d'espècies herbàcies. Agroenergètica.
- Enginyeria de les explotacions agropecuàries.
- Electrificació d'explotacions agropecuàries. Maquinària agrícola. Sistemes i tecnologia del reg. Construccions agropecuàries. Instal·lacions per a la salut i el benestar animal.

De tecnologia específica. Hortofructicultura i Jardineria

CE16: Capacitat per a conèixer, comprendre i utilitzar els principis de:

- Tecnologia de la producció hortofructícola.
- Bases i tecnologia de la propagació i producció hortícola, fructícola i ornamental.
- Control de qualitat de productes hortofructícoles. Comercialització.
- Genètica i millora vegetal.
- Enginyeria de les àrees verdes, espais esportius i explotacions hortofructícoles.
- Obra civil, instal·lacions i infraestructures de les zones verdes i àrees protegides.
- Electrificació. Regs i drenatges. Maquinària per a hortofructicultura i jardineria. Enginyeria del medi

ambient i del paisatge.

- Legislació i gestió mediambiental. Principis de desenvolupament sostenible. Estratègies de mercat i de l'exercici professional. Valoració d'actius ambientals.
- Hidrologia. Erosió. Material vegetal: producció, ús i manteniment. Ecosistemes i biodiversitat. Medi físic i canvi climàtic. Anàlisi, gestió i plans d'ordenació territorial. Principis de paisatgisme. Eines específiques de disseny i expressió gràfica. Desenvolupament pràctic d'estudis d'impacte ambiental. Projectes de restauració ambiental i paisatgística. Projectes i plans de manteniment de zones verdes. Projectes de desenvolupament. Instruments per a l'ordenació del territori i del paisatge. Gestió i planificació de projectes i obres.

De tecnologia específica. Mecanització i construccions rurals

CE17: Capacitat per a conèixer, comprendre i utilitzar els principis de:

- Tecnologies de la producció vegetal i animal.
- Fitotècnia; biotecnologia i millora vegetal; cultius; protecció de cultius; jardineria i paisatgisme; espais esportius.
- Nutrició. Higiene i sistemes de producció animal. Biotecnologia i millora animal.
- Productes animals.
- Bases i tecnologia de les construccions rurals.
- Mecànica de sòls. Materials. Resistència de materials. Disseny i càlcul d'estructures
- Construccions agràries. Infraestructures i vies rurals.
- Mecanització agrària.
- Motors i màquines agrícoles. Característiques i disseny de maquinària per a instal·lacions agràries. Automàtica agrària.
- Enginyeria de les instal·lacions. Electrificació rural. Tecnologia del reg i del drenatge.
- Obres i instal·lacions hidràuliques. Instal·lacions per a la salut i el benestar animal.

Contenidos fundamentales de la asignatura

Temari

1. Context de la producció vegetal. Sistemes agraris.
2. Adquisició de recursos: energia.
3. Adquisició de recursos: aigua i evapotranspiració; necessitats hídriques.
4. Adquisició de recursos: nutrients minerals.
5. Creixement i desenvolupament.
6. Productivitat. Eficiència en la utilització de recursos.
7. Limitacions ambientals: factors abiòtics; mesures de defensa.
8. Limitacions edàfiques: salinitat i acidesa; mesures de correcció.
9. Conservació de sòls i treball del sòl. Aplicacions en els sistemes agraris.
10. Qualitat de l'aigua i producció vegetal.
11. Aplicacions de mesures en sòl i en planta en la programació de regs.
12. Diagnòstic de la fertilitat: anàlisis de sòls i plantes; interpretació.
13. Matèria orgànica. Bases del seu maneig.

14. Bases de la fertilització mineral. Fertilització nitrogenada, fosfatada, potàssica i altres de relacionades amb el calci, magnesi, sofre i micronutrients.

15. Presa de decisions en agricultura. Adquisició i ús d'informació. Introducció de la variació espacial.

Activitats pràctiques

1. Treball tutorat de l'assignatura amb una temàtica diferent cada curs acadèmic i vinculada a una problemàtica actual de la producció vegetal.

2. Caracterització dels sistemes de cultiu. Criteris de justificació o de recerca d'alternatives.

3. Aigua. Evapotranspiració. Càlcul de les necessitats hídriques sota diferents sistemes de maneig.

4. Graus-dia. Exemples d'aplicació al desenvolupament de les plantes o al control de plagues.

5. Productivitat. Eficiència en l'ús dels recursos. Producció de biomassa i radiació interceptada.

6. Esmenes per a la millora de les propietats edàfiques. Rehabilitació.

7. Qualitat de l'aigua. Avaluació per a un ús i sistema concret de maneig.

8. Integració de les relacions sòl-planta-atmosfera en la programació de regs. Adaptació a temps real.

9. Emergència i creixement inicial de plàntules. Anàlisi segons el seu diferent contingut d'aigua al sòl.

10. Gestió de la matèria orgànica. Anàlisi en agricultura convencional i orgànica.

11. Diagnòstic de la fertilitat. Exemples diversos.

12. Fertilització mineral i orgànica. Peculiaritats diferencials en el plantejament de casos.

13. Fertilització mineral i orgànica. Observació dels efectes del dèficit d'un determinat nutrient en plàntules que creixen en solucions nutritives deficitàries.

Plan de desarrollo de la asignatura

Tipus d'activitat	Descripció	Activitat presencial		Activitat no presencial		Avaluació	Temps total	
		Alumne		Alumne			Hores	Hores
		Objectius	Hores	Treball alumne	Hores			
Lliçó magistral	Classe magistral (Aula. Grup gran)	Explicació dels principals conceptes	34	Estudi: conèixer, comprendre i sintetitzar coneixements	40	2	60	2.4
Problemes i casos	Classe participativa (Aula. Grup gran)	Resolució de problemes i casos	10	Aprendre a resoldre problemes i casos	15	0	10.5	0.42
Seminari	Classe participativa (Grup mitjà)	Realització d'activitats de discussió i aplicació tutorades	3	Estudi de problemàtica específica plantejada	9.5	0	21	0.84
Activitats dirigides	Treball de l'alumne (en grup)	Orientar l'alumne en la presentació oral (en horari de tutories)	1	Realitzar una presentació i defensa oral sobre un treball bibliogràfic o pràctic desenvolupat al seminari	1.5	4	15	0.6
Laboratori	Pràctica de Laboratori (Grup mitjà)	Execució de la pràctica: comprendre fenòmens, mesurar, valorar i interpretar	8	Estudiar i realitzar una memòria	12	0	33	1.32
Aula informàtica	Pràctica d'aula d'informàtica (Grup mitjà)	Execució de la pràctica: comprendre processos, manipular, valorar i prendre decisions	4	Estudiar i realitzar una memòria i/o exercicis	6	0	10.5	0.42
Totals		60			84	6	150	6

Observacions

La planificació podrà adaptar-se a les necessitats de l'alumnat. Tal vegada calgui reforçar més uns conceptes mentre que altres podran impartir-se de manera més ràpida, sempre amb el recolzament de la bibliografia recomanada.

Sistema de evaluació

Tipus d'activitat	Activitat d'Avaluació		Pes qualificació
	Procediment	Número	(%)
Lliçó magistral	Proves escrites sobre la teoria del programa de l'assignatura	1	40
Problemes i casos	Entregues de problemes i casos plantejats	X	7
Seminari	Entrega d'una temàtica plantejada	1	14
Activitats dirigides	Presentació oral del tema desenvolupat i defensa	1	10
Laboratori	Entrega de memòria	x	22
Aula d'informàtica	Entrega de memòries. Proves escrites o orals.	x	7
TOTAL			100

Observacions

Les activitats d'avaluació podran realitzar-se a nivell individual o en grup segons la tipologia dels coneixements o el material objecte d'avaluació. En les activitats en grup tots els seus integrants obtindran la mateixa qualificació.

El número X indica que existiran variacions a mesura que es desenvolupi l'assignatura i segons el ritme de treball de l'alumnat, existint un mínim de dues activitats i un màxim de deu.

Bibliografía y recursos de información

Bibliografia bàsica

- Bosch Serra A.D. (ed.). 2010. Avaluació de la qualitat d'aigua per a reg. Edicions de la Universitat de Lleida.
- Bosch Serra A.D. (ed.). 2009. Fitotècnia. Fonaments i tecnologies de la producció agrícola. Edicions de la Universitat de Lleida.
- Bosch Serra A.D., Porta Montserrat P., Torres Fabregat J. 2009. Treballar el sòl. Un art per descobrir. Edicions de la Universitat de Lleida.
- Urbano P. 2002. Fitotècnia. Ingeniería de la producción vegetal. Mundi – Prensa.
- Villalobos F.J. *et al.* 2002. Fitotècnia. Bases y tecnologías de la producción agrícola. Mundi- Prensa.

Bibliografia complementària

- Boixadera J., Teira M.R. (eds.) 2001. Aplicación agrícola de residuos orgánicos. Edicions de la Universitat de Lleida.
- Bosch Serra A.D. (ed.) 2013. Fertilitat, fertilització i fertirrigació. Edicions de la Universitat de Lleida.
- Bosch Serra A.D., Iglesias Fernández N., Virgili Sanromà J.M. 2008. Fitoremediació. Tecnologia de descontaminació mitjançant plantes. Edicions de la Universitat de Lleida.
- Soltner D. 2003, 2005, 2007. Les bases de la production végétale. Toms I, II y III. Sciences et Techniques Agricoles.
- Usón Murillo A., Boixadera Llobet J., Bosch Serra A., Enrique Martín A. 2010. Tecnología de suelos: estudio de casos. Edicions de la Universitat de Lleida.